

Výukové programy pro rodiče s problémovými dětmi slaví úspěch

Nežádoucí chování u dětí a mladistvých je rozšířeným problémem dnešní doby, kdy jsou dětem čím dál tím častěji diagnostikovány právě poruchy spojené s problémovým a vzdorovitým chováním.

Forma problémového chování je značně rozšířena především u chlapců, kde tvoří celých 8 %. Mezi dívkami se nevyskytuje tak často, ale i přesto se dá téměř 3% výskyt těžko zanedbat. Mimo to je nežádoucí chování spojováno také s horším mentálním zdravím, vyšší mírou depresivity a úzkostnosti.

Odborníci se proto snažili vymyslet, jak by se dalo problémové chování dětí a mladistvých snížit. V návaznosti na tuto snahu byly vytvořeny tréninkové programy pro rodiče i jejich děti, které slouží ke snižování nežádoucího chování a osvojení správných návyků formou učení a nápodoby.

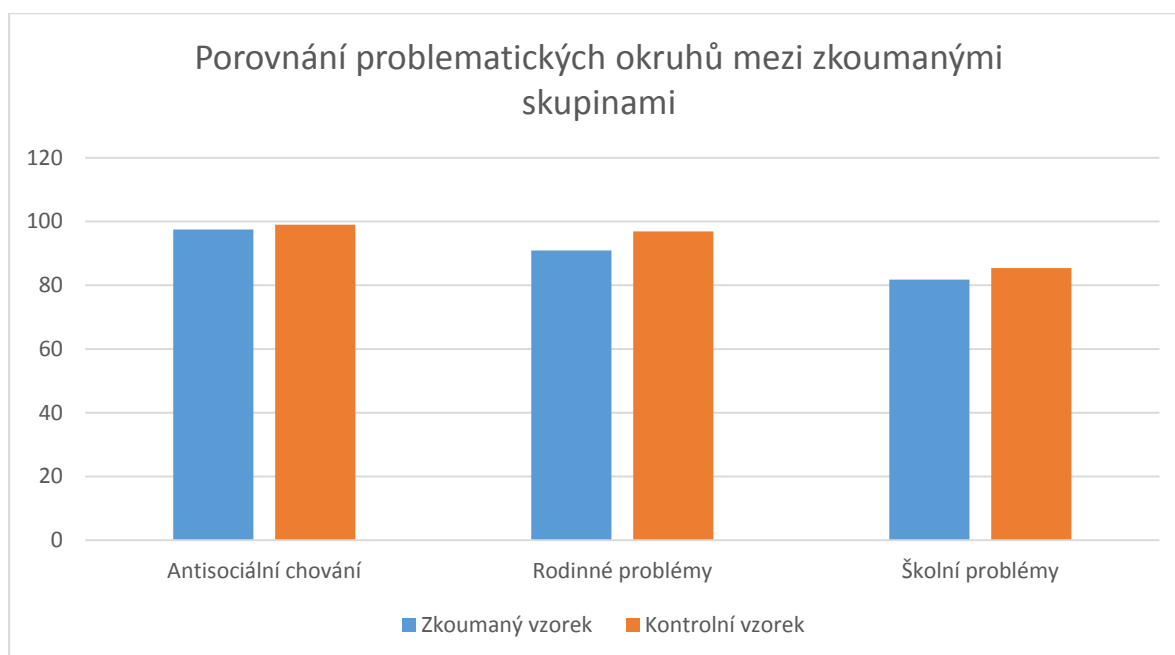
Tato studie se zabývá přínosem tréninkových programů na následnou kvalitu života a snižování již výše zmíněných negativních aspektů.

Co je potřeba znát o studii?

Studie se zúčastnilo 224 rodičů mladistvých ve věku 11-17 let. Téměř polovina rodičů následně neposkytla potřebnou zpětnou vazbu.

Při zkoumání bylo postupováno na základě pre-post designu, což znamená, že rodiče byli požádáni, aby před začátkem tréninkového programu a po jeho ukončení vyplnili dotazník CBCL, který se zaměřoval na informace ohledně problémového chování jejich dětí, kde se zkoumaly 3 rozdílné problémové oblasti. Oblast externalizace, která umožňuje ustanovení hranic a pomáhá k vhodnému prožitku já. Oblast internalizace, která je propojená se schopností sociální interakce a třetí problémová oblast, která byla klasifikována jako celkové problémy.

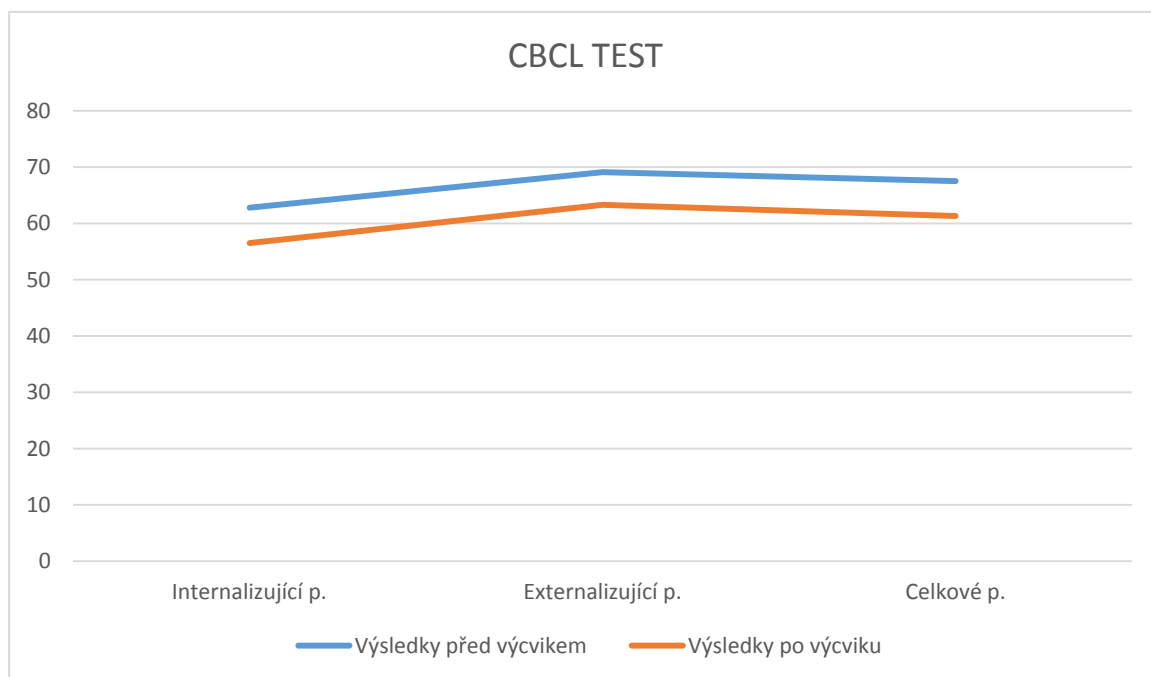
Nejproblématictější se pak jevílo asociální chování, které se objevovalo téměř v 98 % případů. Dále se téměř u všech vyskytovaly problémy v rodinných vztazích a problémy spojené se školou a školní docházkou.

Porovnávaly se dvě skupiny mladistvých s průměrným věkem 14 let. První skupina byla složena ze 123 zkoumaných osob a účastnila se tréninkového programu, během kterého byla klasifikována jako problémová. Druhá skupina bylo složena ze 101 osob, které se rovněž tréninkového programu zúčastnili, ale následné měření náležitě nedokončili.

Mezi těmito skupinami byly zaznamenány rozdíly např. v zázemí mladistvého, v posudku terapeuta atd. Ve většině charakteristik se od sebe ale průměry skupin lišily spíše zanedbatelně.

Dále se zkoumaly změny, kterými zkoumané osoby prošly před a po absolvování výcviku, a které jsou níže zobrazeny dle základního konceptu CBCL dotazníku, který vyplňovali rodiče mladistvých.

Na základě těchto výsledků pro skupinu, která zkoumání dokončila, můžeme pozorovat snížení průměru výskytu ve všech oblastech CBCL. Konkrétně pak o 6,3 bodů u internalizujícího skóru, o 5,8 bodů u externalizujícího skóru a o 6,2 bodu celkově. Přestože byl mezi skupinami nalezen rozdíl, tak byl nepříliš velký – v rámci jedné standardní odchylky. Vzhledem k velikosti zkoumaného vzorku 123 lidí nedošlo na CBCL škále k výrazné změně.

Nemůžeme ovšem ani zanedbat rozdíly v odchylkách, které se u CBCL měření objevily. U výsledků měření zkoumaných osob se po absolvování tréninkového programu objevovaly několikanásobně větší rozdíly v dosažených skórech na škále měření jednotlivých zkoumaných osob, než tomu bylo u prvního zkoumání.

Možná omezení?

Na základě těchto výsledků došlo k bodovému snížení nežádoucího chování, ale i ke zkvalitnění vztahu mezi rodiči a dětmi.

Také se zde ale objevují i další aspekty, které zkoumání ovlivnily. Jedním z nich je například demografický fakt, kterým je lokalita bydliště zkoumaných osob, protože značná část zkoumaných osob žila v jedné z výrazně problémových čtvrtí v Londýně, což by výsledky mohlo také značně zkreslit.

Zdrojová studie:

BARUCH, Geoffrey, Ioanna VROUVA a Charles WELLS. Outcome Findings from a Parent Training Programme for Young People with Conduct Problems. *Child* [online]. 2011, **16**(1), 47-54 [cit. 2019-05-08]. DOI: 10.1111/j.1475-3588.2010.00574.x. ISSN 1475357X. Dostupné z: <https://eds-a-ebSCOhost-com.ezproxy.muni.cz/eds/detail/detail?vid=2&sid=d3b286ad-2891-49d2-82e2-bed544f2846e%40sessionmgr4010&bdata=JkF1dGhUeXBIPWlwLGNvb2tpZSx1aWQmbGFuZz1jcyZzaXRIPWVkcylsaXZlJnNjb3BIPXNpdGU%3d#AN=57366899&db=a9h>

Opravu přijímám, byť s rozpaky.

SJ